

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Satu Mare
Centrul Logopedic Interșcolar Satu Mare

„ÎMPREUNĂ REUȘIM SĂ VORBIM CORECT!”

Auxiliar curricular
pentru corectarea sigmatismului

COORDONATORI:

Cristea Sînziana-director CJRAE Satu Mare

Moldovan Mădălina-coordonator CLI Satu Mare

Autori:

Biro Laura- profesor logoped CJRAE- Grădinița cu Program Prelungit „Dumbrava Minunată” Satu Mare;

Borcuti Georgeta- profesor logoped CJRAE- Grădinița cu Program Prelungit Nr.13 Satu Mare;

Botoș Imola- profesor logoped CJRAE- Liceul Teologic Romano-Catolic „Ham Janos” Satu Mare;

Herman Rodica- profesor logoped CJRAE- Liceul Teoretic Carei;

Jiboc Angela- profesor logoped CJRAE- Școala Gimnazială Nr.3 Negrești Oaș;

Pop Renata- profesor logoped CJRAE- Școala Gimnazială ”Lucian Blaga” Satu Mare;

Sălăjan Lenuța- profesor logoped CJRAE- Școala Gimnazială Nr.1 Carei;

Silaghi Natalia- profesor logoped CJRAE- Grădinița cu Program Prelungit Nr.9 Satu Mare;

Urs Simina- profesor logoped CJRAE Satu Mare.

Satu Mare
2020

CUPRINS

Cuvânt introductiv.....	4
Sunetul S.....	5
Sunetul Z.....	11
Sunetul Ș.....	16
Sunetul J.....	23
Sunetul Ț.....	29
Sunetul Ce-Ci.....	35
Sunetul Ge-Gi.....	41
Recomadări pentru părinți.....	45
Bibliografie.....	46

Cuvânt introductiv

Sigmatismul este o tulburare de limbaj în care sunt pronunțate deficitar sunetele **siflante** ("S", "Z"), **șuierătoare** ("Ș", "J") și **africatele** ("Ț", "Ce", "Ci", "Ge", "GI").

Pentru a veni în sprijinul preșcolărilor, școlărilor, indirect a părinților și cadrelor didactice, am realizat activități ce presupun exerciții de motricitate a aparatului fonoarticular, exerciții de emiter, consolidare și automatizare a sunetelor siflante, șuierătoare și africate.

Pentru ca un copil să vorbească corect nu este îndeajuns intervenția logopedului ci este nevoie de o muncă în echipă, realizată în familie, grădiniță/ școală, cabinet logopedic. Intervenția logopedului este adesea esențială însă nu suficientă. Părinții și cadrele didactice au nevoie de sprijin (indicații și materiale) prin care să îi ajute pe copii în vorbirea corectă.

Exercițiile realizate în acest material au ca scop corectarea pronunției copiilor care întâmpină dificultăți la nivelul sunetelor "s", "z", "ș", "j", "ț", "ce", "ci", "ge", "gi".

Etapa de **motricitate a aparatului fonoarticular (buze-limbă-obraji-maxilar)** vizează exerciții pentru motricitatea labială (buze), linguală (limbă), mandibulară (maxilar) și velo-palatină (cerul gurii). Aceste exerciții se realizează prin imitație, prin mișcări specifice în vederea dezvoltării organelor vorbirii.

Etapa de **dezvoltare a auzului fonematic (necesar pentru învățarea cititului și scrisului corect)** se referă la capacitatea de diferențiere și identificare a sunetelor care nu sunt pronunțate corect.

Etapa de **emitere a sunetelor deficitare** se realizează prin obținerea izolată a sunetelor utilizând două procedee: prin demonstrație sau prin apelarea la sunetele pronunțate corect.

Etapa de **consolidare/ fixare a sunetelor în silabe și cuvinte** se face prin exersarea sunetelor în silabe în care să se regăsească sunetele care s-a lucrat. La nivelul cuvintelor se pornește de la cuvinte monosilabice până la cuvinte formate din mai multe silabe, în care sunetul se află la început, la mijloc și la final.

În etapa de **automatizare/ vorbire liberă**, sunetele corectate sunt pronunțate cu ușurință și sunt introduse în propoziții complexe, poezii, ghicitori.

- Autorii -

Sunetul „S”

✱ MOTRICITATEA APARATULUI FONOARTICULATOR

Privește imaginile de mai jos și poziționează limba după indicațiile date:

► ”Legănăm limba”-așază vârful limbii în spatele dinților de sus/jos

► Prindem limba cu dinții/buzele

► Mișcări ale limbii spre stânga și spre dreapta în interiorul/exteriorul gurii

✱ DEZVOLTAREA AUZULUI FONEMATIC

Cățelul parcurge un drum pentru a ajunge la os. Pronunță onomatopeele întâlnite pe drum:

SSSSSSSSSSSS

bzzzzzzz

SSSSSSSSSS

cipcirip

chiț-chiț

țârrrrrrr

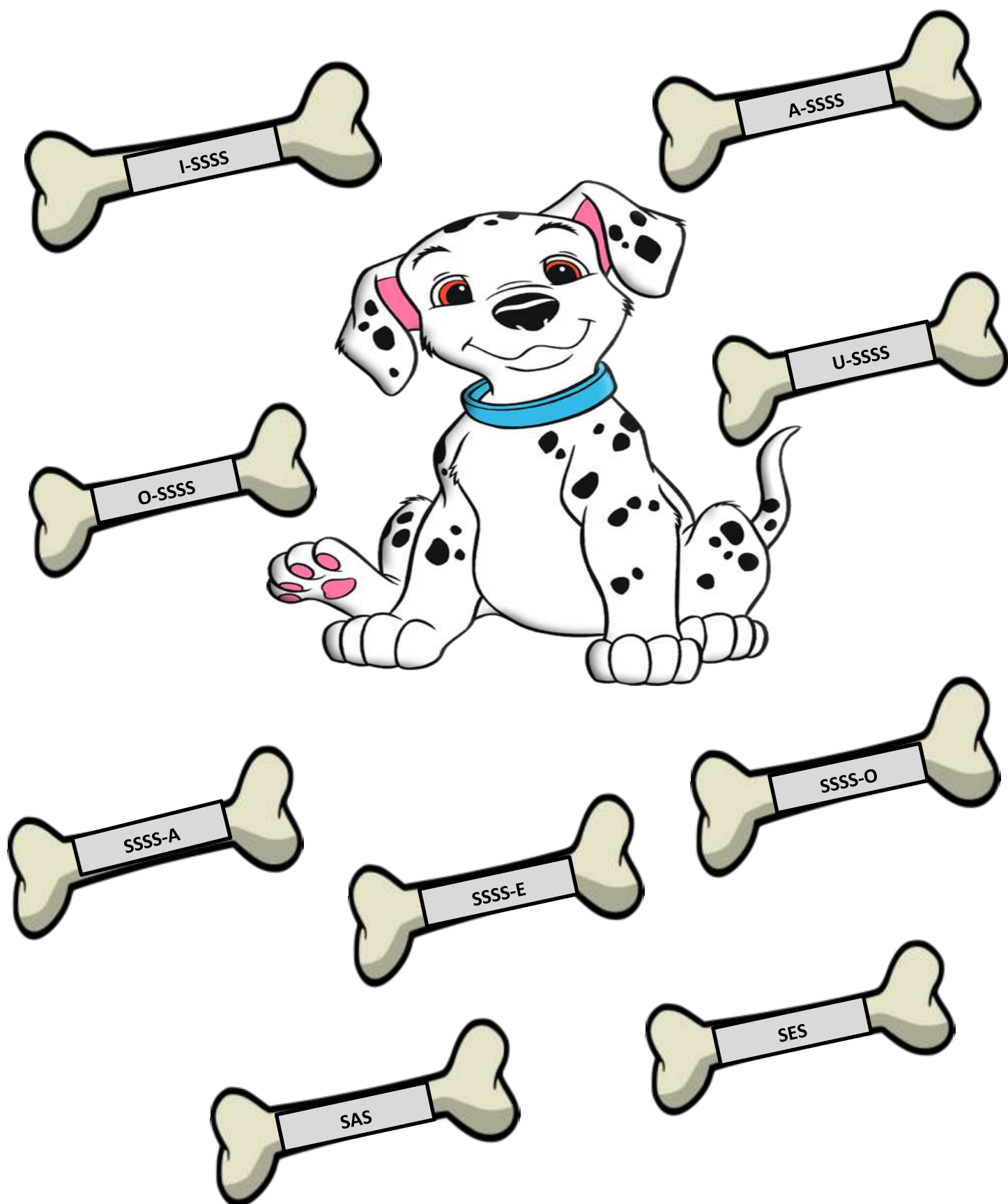
✦ EMITEREA SUNETULUI „S”

Cu ajutorul unui pai, pe care îl poziționăm între dinții incisivi (limbuța de șarpe), pronunțăm sunetul „S”. Paiul îl ajută pe copil să țină distanța necesară dintre dinți și să nu scoată limba. Cățelul face acest exercițiu ținând între dinți un os. Odată cu emiterea sunetului se emite un suflu de aer rece. Țineți dosul mâinii în dreptul gurii, fără a o atinge, pentru a simți aerul rece.

✱ CONSOLIDAREA SUNETULUI „S” în silabe

Pentru a putea mânca oasele, câțelul pronunță silabele scrise pe fiecare os:

✦ **CONSOLIDAREA SUNETULUI „S” în cuvinte**

Găsește doar cuvintele care conțin sunetul ”S” și desparte-le în silabe:

✱ AUTOMATIZAREA SUNETULUI „S”

➤ Propoziții

Completează propozițiile folosind imaginile date:

1. Sorin s-a suit pe .....
(scară)

2. Silvia s-a pus la.....
(somn)

3. Sorana s-a dat cu.....
(sania)

4. Pisica s-a suit pe.....
(masă)

5. Pe cer răsare.....
(soarele)

6. Sanda stropește straturile cu.....
(stropitoare)

➤ Poezii

Cu pisica mea cea albă
Mie îmi place să mă joc
Pis, Piss ,Pisssss
O strig pe loc
Și ea sare ca din foc.

”S” e sunetul pe care
Eu l-am învățat de azi
Să-l rostesc cu bucurie
”Sîc,Sssîc, Sssssîc
Îmi place mie!

Sunetul „Z”

*MOTRICITATEA APARATULUI FONOARTICULATOR

Privește imaginile de mai jos și poziționează limba după indicațiile date:

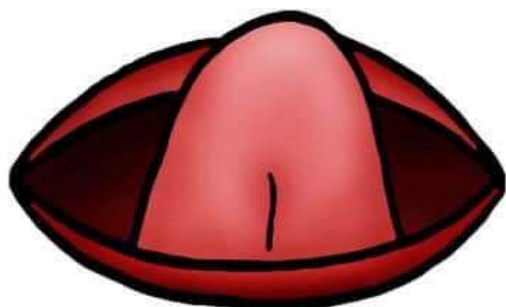
► Deschidem/închidem gura

► Ștergem cu limba dinții de sus

► Ascundem vârful limbii în spatele dinților de sus

► Așază vârful limbii pe buza de sus/jos

✱ **DEZVOLTAREA AUZULUI FONEMATIC**

Imită cum fac animalele/obiectele din imagine pentru a ajunge la borcanul cu miere:

Bzzzz-Bzzzz

Zzzz-Zzzz

Zzzrrr-Zzzrrr

✱ EMITEREA SUNETULUI „Z”

Pentru a putea pronunța corect sunetul ”Z”, privește albinuța. Buzele trebuie să fie deschise, cu colțurile retrase în părți, ca la un zâmbet, iar dinții ușor întredeschiși. Limba trebuie să stea dincolo de dinți iar în timp ce pronunțăm sunetul ”Z” ne așezăm mâna sub bărbie, pentru a simți vibrarea corzilor vocale. Mare atenție ca limba să nu iasă între dințișori!

✱ **CONSOLIDAREA SUNETULUI „Z” în silabe**

Pentru ca albiuțele să poată zbura, pronunță silabele scrise pe fiecare aripioară a albiuțelor:

✱ **CONSOLIDAREA SUNETULUI „Z” în cuvinte**

Fiecare albinuță trebuie să ajungă la floarea care are aceeași culoare cu aripioarele ei. Indică cu degetul drumul parcurs de fiecare albinuță și pronunță corect cuvintele scrise la floarea la care a ajuns:

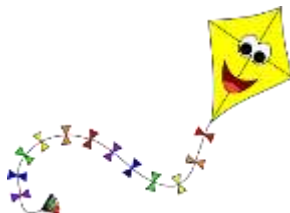

✱ AUTOMATIZAREA SUNETULUI „Z”

➤ Propoziții

Completează propozițiile folosind imaginile date.:

1. În zare se zărește un .....
(zmeu)

2. Zina se urcă în .....
(autobuz)

3. Azi am cules.....
(zmeură)

4. Eliza a zărit zece .....
(zebră)

➤ Poezii

La Zoo,
Zimbrul și cu Zebra
Au ieșit în pauză
Dar și micul mînz
Vrea un pic de pauză.

Dacă vrei să știi cum face
În fiecare zi albiuța,
Trebuie să sufli tare
Și să spui un Zzzz-mare!

Sunetul „Ș”

✱ MOTRICITATEA APARATULUI FONOARTICULATOR

Realizează exercițiile din imaginile de mai jos poziționând limba și buzele după indicațiile date:

ZÂMBEȘTE

SCOTE LIMBA PE BUZA DE JOS

ȚUGUIM BUZELE

SCOATE LIMBA PE BUZA DE SUS

AȘAZĂ LIMBA PE DINȚII DE SUS

AȘAZĂ LIMBA PE DINȚII DE JOS

*DEZVOLTAREA AUZULUI FONEMATIC

Imită sunetul trenului cu care se plimbă copiii. Găsește două elemente din imagine care seamănă cu șuieratul trenului:

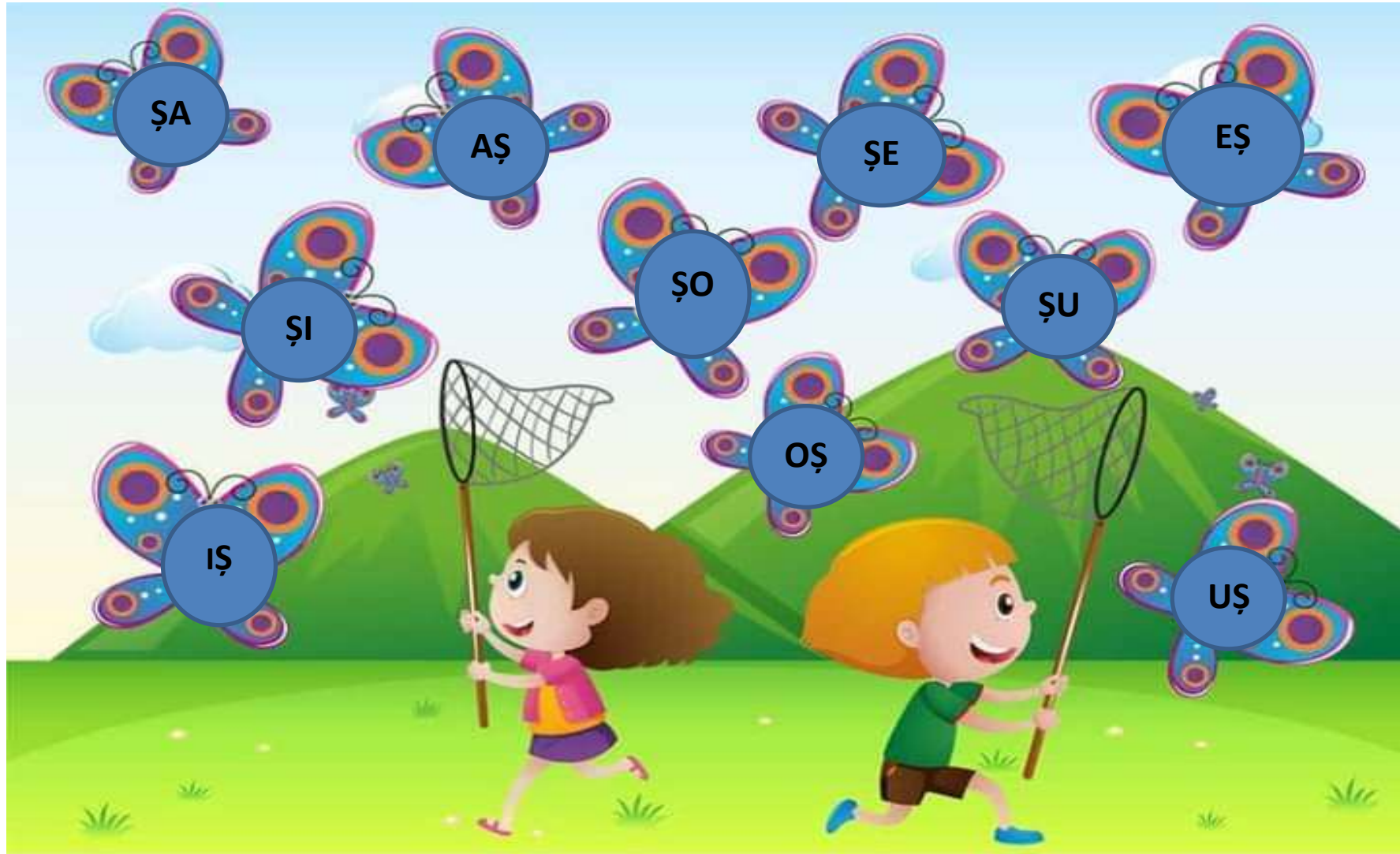
✱ **EMITEREA SUNETULUI „Ș”**

Rotunjește buzele și ține limba ca o cupă, cu vârful limbii este ușor ridicat. Privește băiatul și fetița. Așază degetul arătător în fața gurii și pronunță sunetul ”Ș” prelungit. Trebuie să simți aer cald.

✦ **CONSOLIDAREA SUNETULUI „Ș” în silabe**

Pentru a putea prinde fluturașii, pronunță silabele scrise pe fiecare fluture:

✱ **CONSOLIDAREA SUNETULUI „Ș” în cuvinte**

Spune ce fac copiii:

Băiatul se joacă cu mașina.

Băiatul prinde un pește.

Băiatul ține un cocoș.

Băiatul cântă unui șarpe.

Copiii se joacă cu un șoarece.

Fetița mănâncă căpșuni/cireșe.

✱ AUTOMATIZAREA SUNETULUI „Ș”

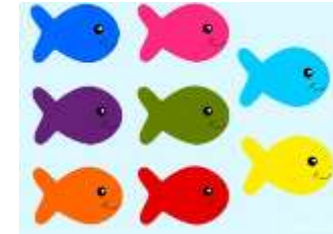
➤ Propoziții

Completează propozițiile folosind imaginile date:

1. Deasupra casei a zburat un .....
(șoim)

2. În acvariu înoată șapte .....
(pește)

3. Dimineața devreme cântă .....
(cocoș)

4. Fructul meu preferat este.....
(căpșună)

➤ Poezii

Cei șapte pitici pufoși
Au mâncat căpșuni
Iar pe bluze și cămăși
Sunt murdari și mofturoși.

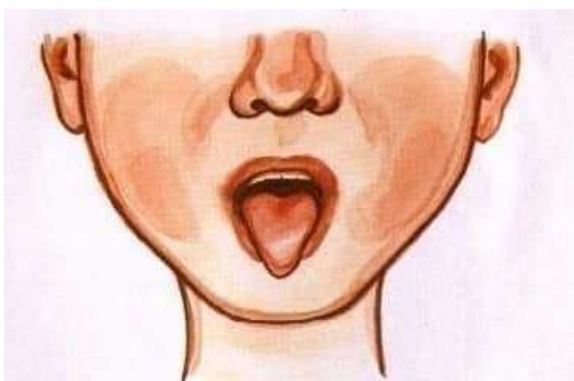
Șuieră cât poți de tare
Să se audă-n gura mare
Azi pe Ș l-ai învățat
Ce simplu-i, nu complicat!

Sunetul „J”

✱ MOTRICITATEA APARATULUI FONOARTICULATOR

Privește imaginile de mai jos și poziționează limba după indicațiile date:

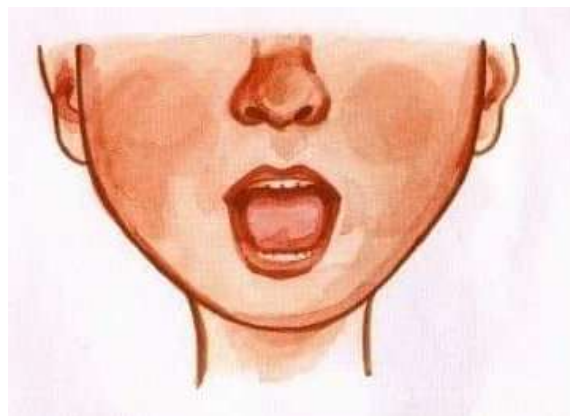
Așază limba pe buza de jos.

Așază limba pe buza de sus.

Așază limba în spatele dinților de sus.

Așază limba în spatele dinților de jos.

Așază limba în colțul din partea stângă/dreapta a gurii.

★ DEZVOLTAREA AUZULUI FONEMATIC

Vântul suflă cu putere mingile jonglerului. Imită cum suflă vântul!

✱ EMITEREA SUNETULUI "J"

Sunetul "J" se emite corect prin rotunjirea buzelor, limba fiind în formă de cupă și puțin încordată. Vârful limbii este ușor ridicat dar fără să acopere spațiul dintre dinți. Se atinge bărbia cu mâna pentru a percepe vibrația. Pronunță sunetul "J" punând degetul pe fiecare bulină colorată.

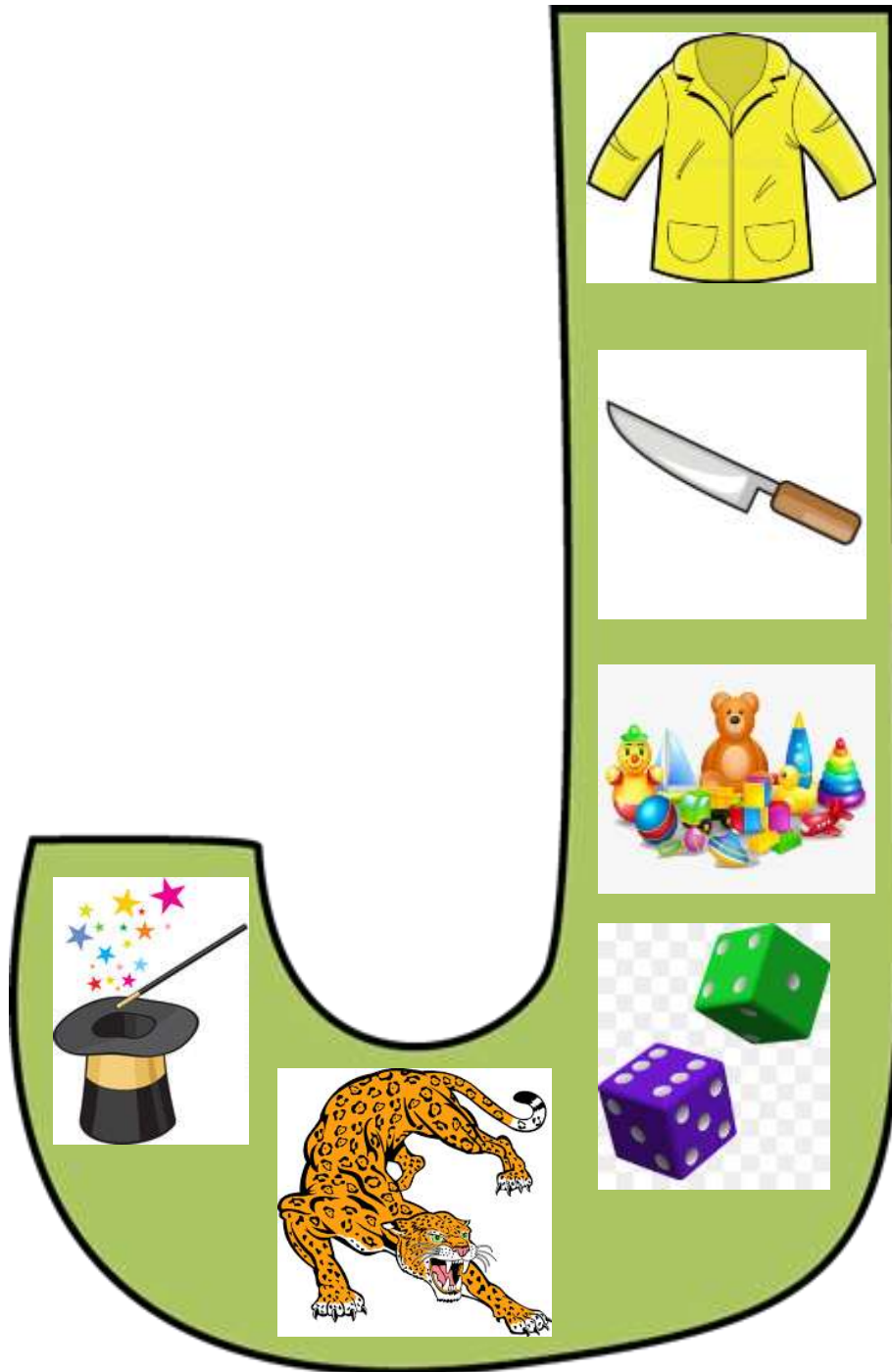
✱ **CONSOLIDAREA SUNETULUI "J" în silabe**

Pronunță corect silabele cu care jonglează jonglerul:

✱ **CONSOLIDAREA SUNETULUI "J" cuvinte**

Desparte în silabe doar cuvintele care conțin sunetul "J":

✿ AUTOMATIZAREA SUNETULUI "J"

➤ Propoziții

Completează propozițiile folosind imaginile date:

1. Înainte să plec în excursie îmi fac .....
(bagajul)

2. Mă pregătesc pentru o excursie în .....
(Japonia)

3. Când este rece afara îmi iau un .....
(cojoc)

4. Dimineața îmi fac .....
(mic-dejun)

➤ Poezii

Prăjitură, cozonaci,
Jeleuri și ciocolată,
Când sunt la bunica mea
Le primesc îndată.

Sunetele „Ț”

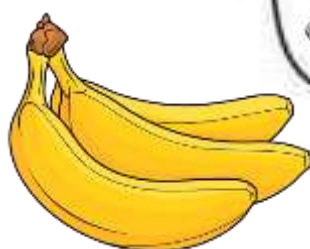
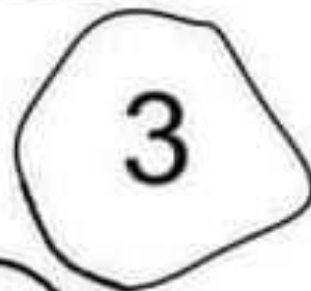
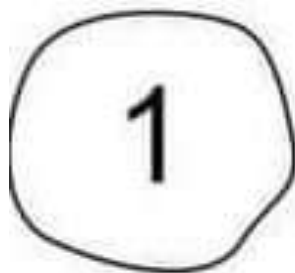
✦ MOTRICITATEA APARATULUI FONARTICULATOR

Imită cum fac maimuțele din imaginile de mai jos:

✱ DEZVOLTAREA AUZULUI FONEMATIC

Maimuța trebuie ajutată să ajungă pe un drum la banane. Urmărește drumul cu degetul, când întâlnești o cifră o denumești iar când întâlnești un animal sau obiect, imită sunetul produs de acesta:

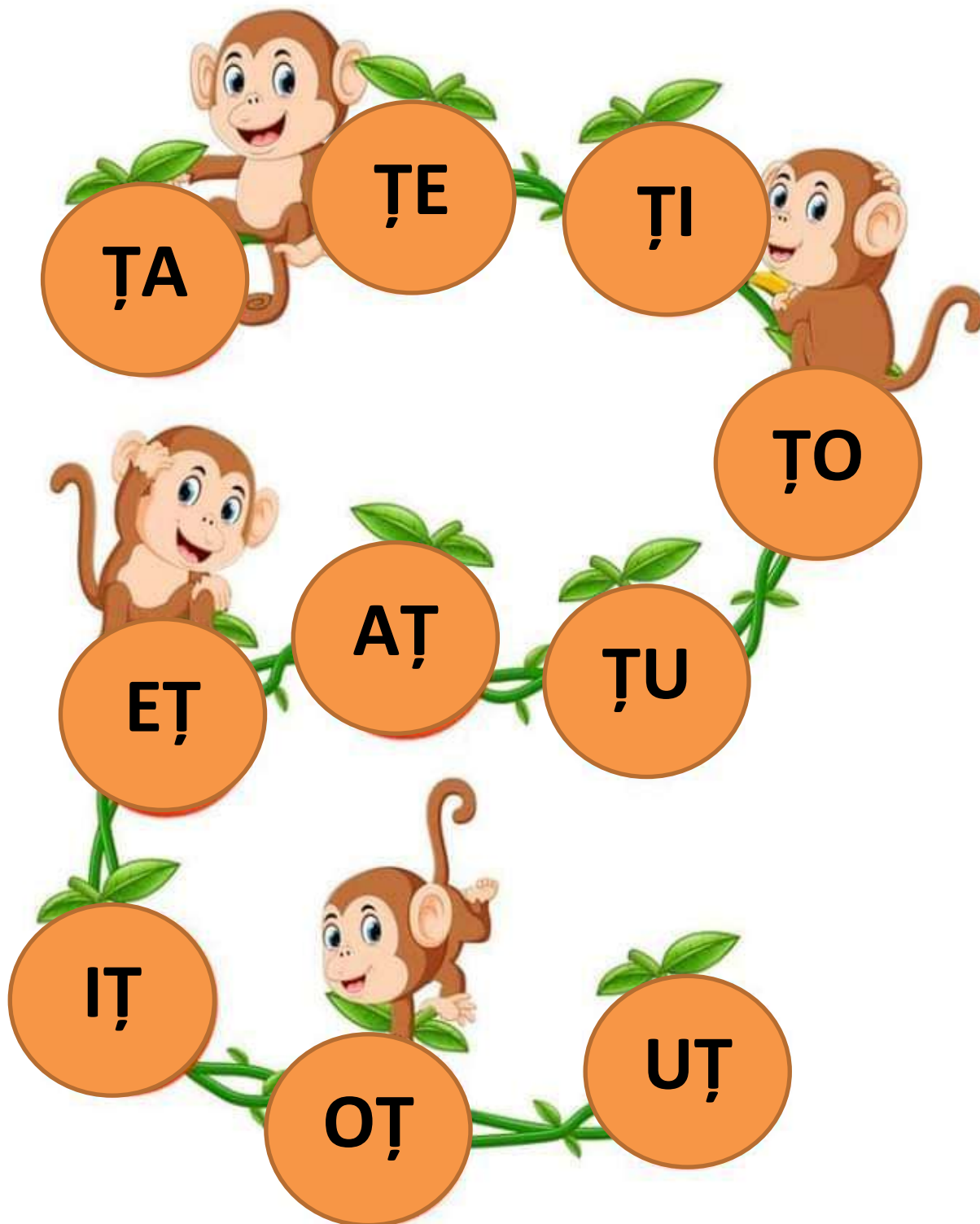
✦ EMITEREA SUNETULUI „Ț”

Maimuța te ajută să pronunți corect sunetul „Ț” prin deschiderea ușoară a gurii, în timp ce colțurile buzelor sunt retrase în părți iar vârful limbii este apropiat de dinții de sus. La ieșirea aerului, vârful limbii se îndepărtează spre dinții de jos. Limba nu are voie să stea dincolo de dinți. Fă și tu așa!

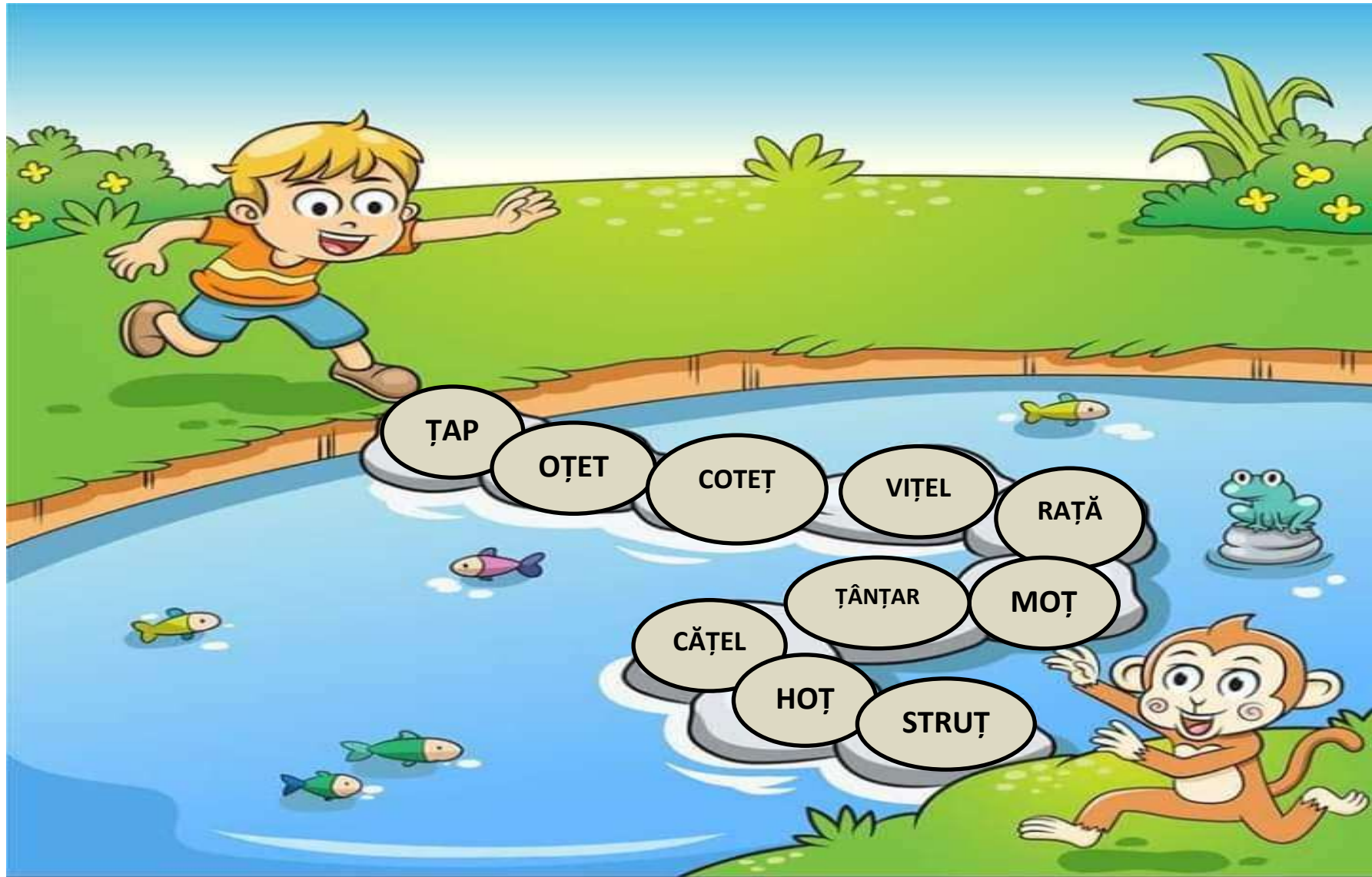
✱ **CONSOLIDAREA SUNETULUI „Ț” în silabe**

Maimuțele sunt cățarate în copac și culeg portocale cu silabe. Pronunță corect silabele scrise pe fiecare portocală:

✱ **CONSOLIDAREA SUNETULUI „Ț” în cuvinte**

Ajută băiețelul să ajungă la maimuță, pronunțând corect cuvintele care apar în drumul său:

✳️ AUTOMATIZAREA SUNETULUI „Ț”

➤ Propoziții

Completează propozițiile folosind imaginile date:

1. Tanța se plimbă cu un .....
(câțel)

2. Țuțu aruncă la .....
(țintă)

3. Tata are .....
(mustață)

4. La grădina zoologică am văzut o.....
(mămuță)

➤ Poezii

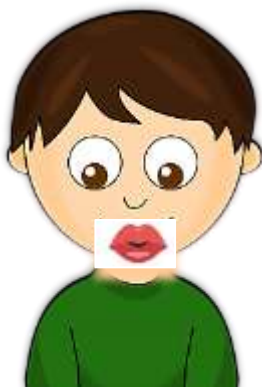
Cățelușul meu drăguț
E cel mai isteț
Prieten, credincios, loial
Chiar și pentru un os banal.

Sunetele „CE-CI”

✱ MOTRICITATEA APARATULUI FONOARTICULATOR

Imită cum fac copiii din imaginile de mai jos și așază limba după indicațiile date:

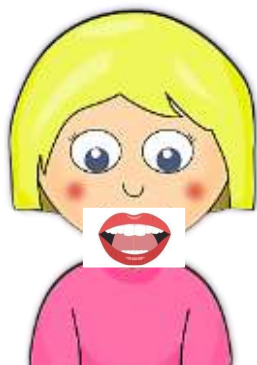
Țuim buzele

Prinde cu dinții de jos buza de sus

Zâmbește

Deschide gura

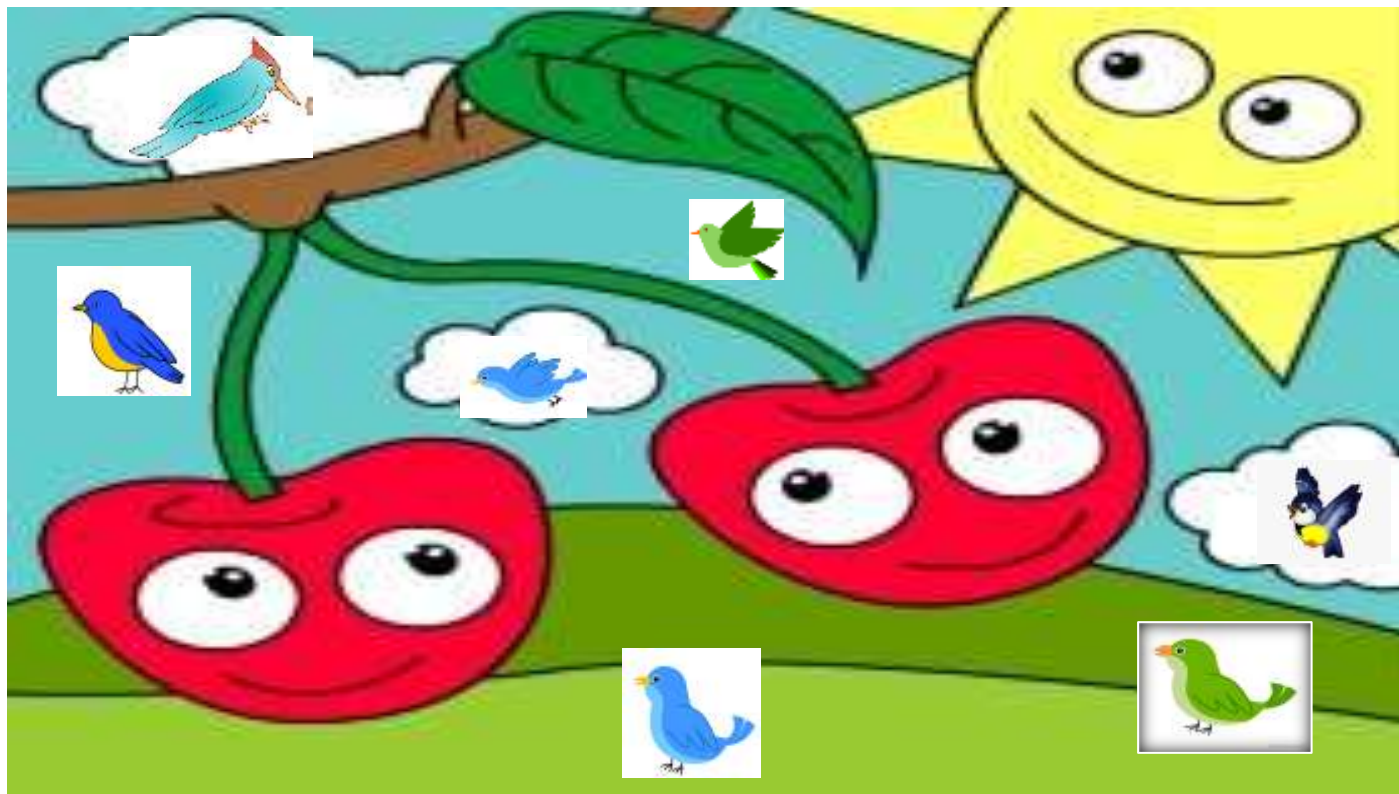
Ascunde limba în spatele dinților de sus

Prinde cu dinții de jos buza de sus

✦ DEZVOLTAREA AUZULUI FONEMATIC

Pune degetul pe fiecare pasăre și imită cum fac:

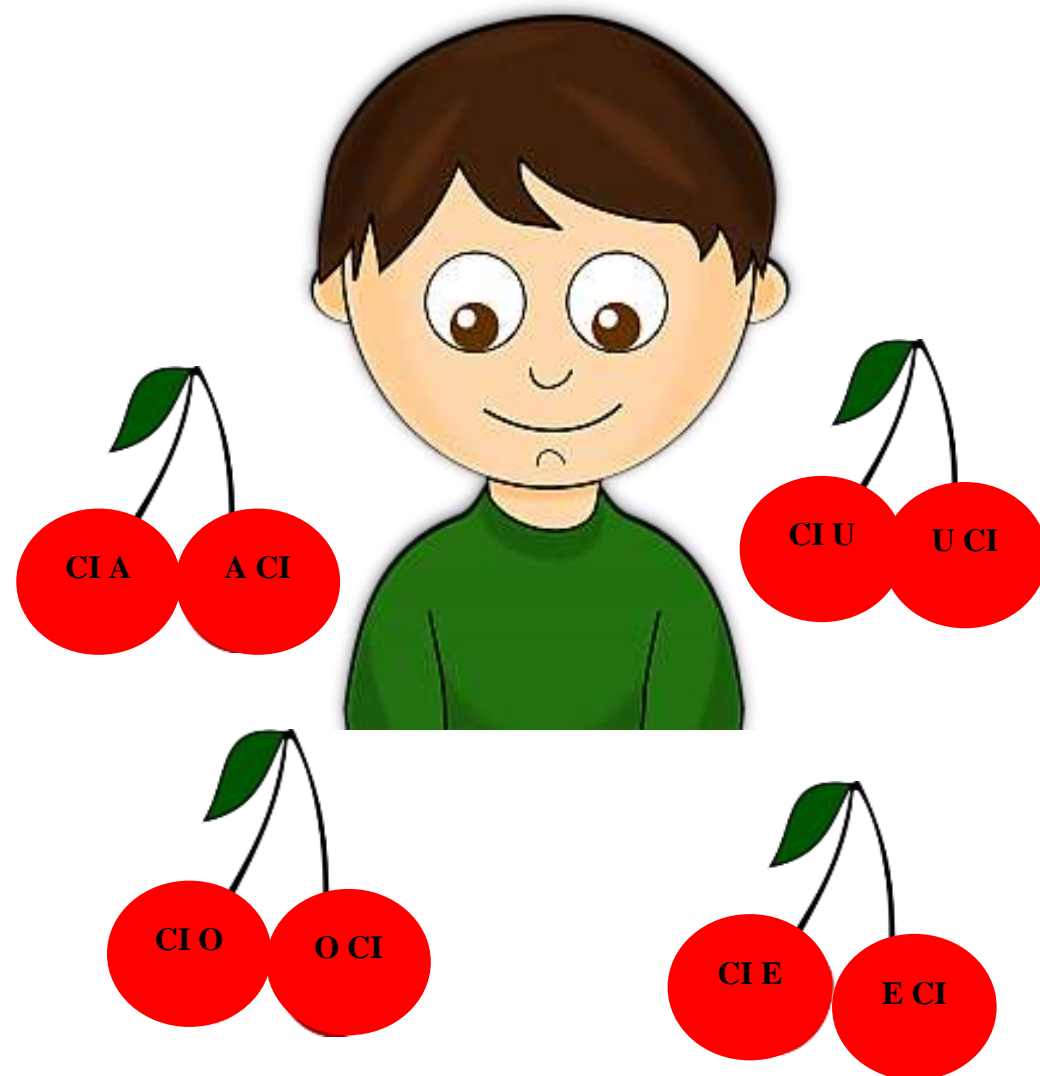
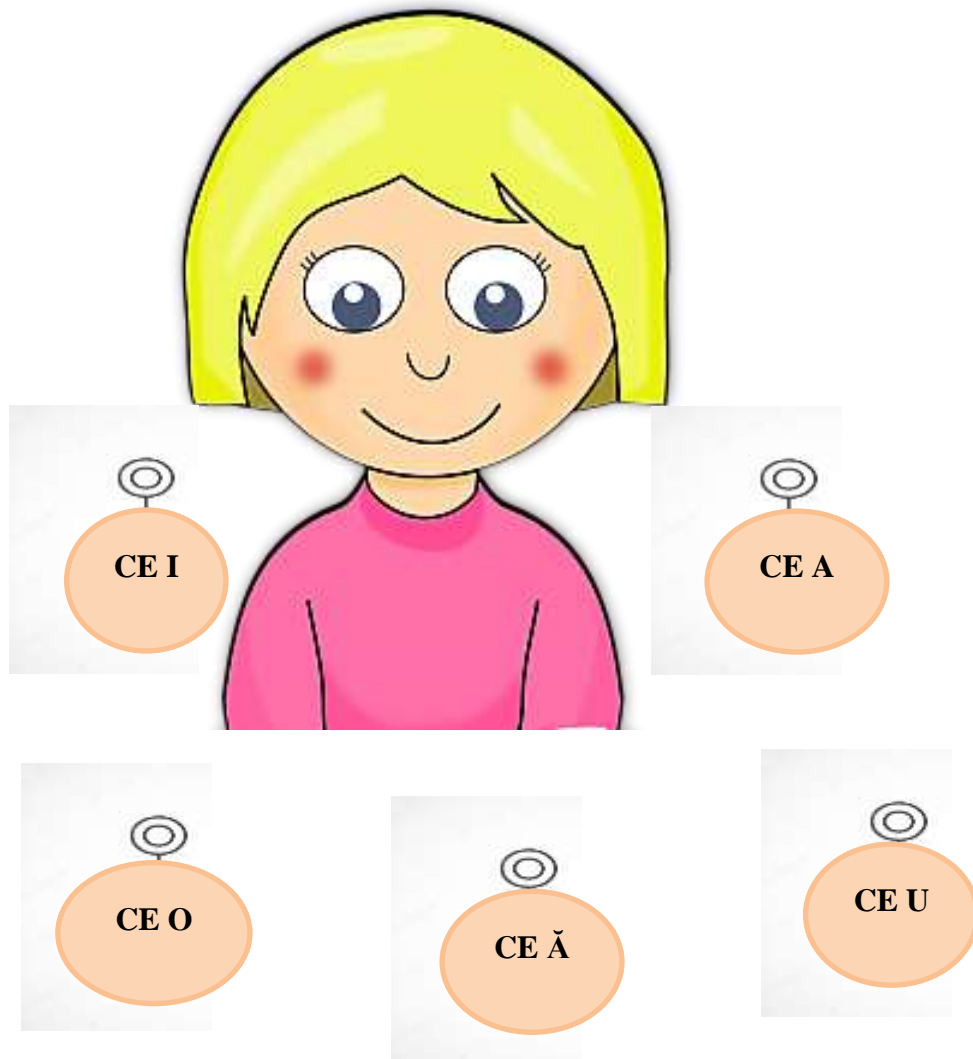
✱ EMITEREA SUNETELOR „CE-CI”

Grupurile ”CE-CI” se emit corect prin rotunjirea buzelor iar marginile laterale ale limbii ating măselele. La scoaterea aerului limba se desprinde brusc de cerul gurii. Fă și tu așa!

✦ **CONSOLIDAREA SUNETELOR "CE-CI" în silabe**

Pronunță silabe scrise pe cerceii fetiței și pe cireșele băiatului:

✳️ **CONSOLIDAREA SUNETELOR "CE-CI" în cuvinte**

Găsește în imaginea de mai jos cuvintele ce conțin sunetele "CE-CI" și desparte-le în silabe:

(cireșe, ceapă, floricele, cioară, copăcel)

✿ AUTOMATIZAREA SUNETELOR „CE-CI”

➤ Propoziții

Completează propozițiile folosind imaginile date:

1. Copiii mănâncă multă .....
(ciocolată)

2. Cecilia bea.....
(ceai)

3. Îmi place să mă dau cu .....
(bicicletă)

4. Am văzut un câmp plin cu .....
(maci)

➤ Poezii

Cip-cirip-cirip-cirip

Cântă păsărelele

În livadă la bunici

Am văzut și doi arici.

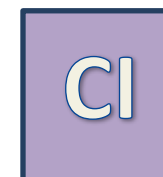

Dacă reușim corect

Să rotunjim buzele

O să putem să spunem

Amândouă sunetele: CE-CI.

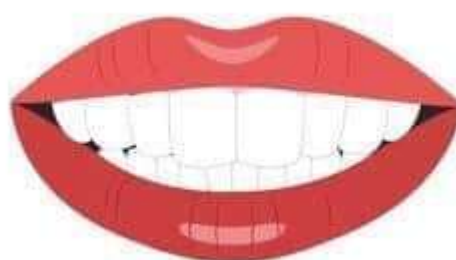
Sunetele „GE-GI”

*MOTRICITATEA APARATULUI FONOARTICULATOR

Realizează exercițiile de mai jos imitând imaginile date:

Prinde cu dinții de sus buza de jos

Zâmbește

Așază limba în spatele dinților de sus

Așază limba la dinții de sus

Apropie buzele

Țuguim buzele

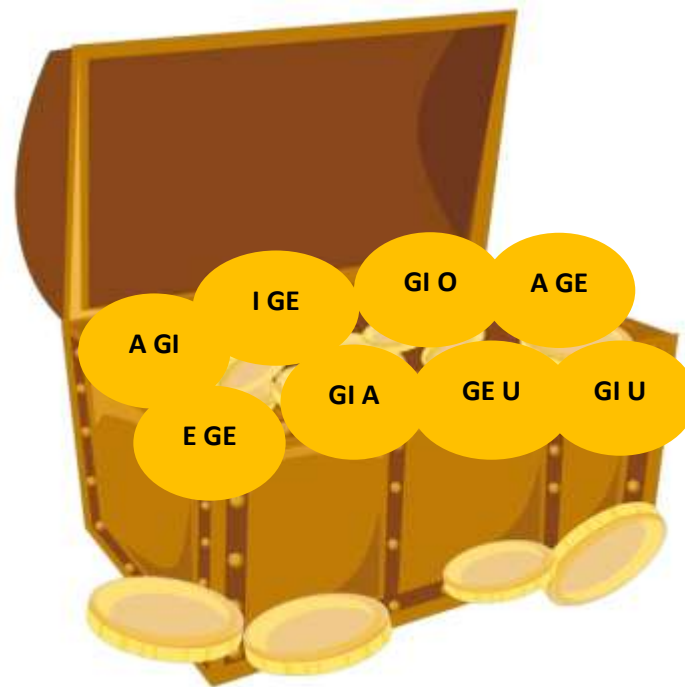
✦ EMITEREA SUNETELOR „GE-GI”

Sunetele „GE-GI” se pronunță ca și sunetele „CE-CI”. Diferența este dată de vibrația coardelor vocale. La ieșirea aerului limba se desprinde brusc de cerul gurii. Fă și tu așa!

✦ **CONSOLIDAREA SUNETELOR "GE-GI" în silabe**

Regele și regina au la castel un cofăr plin cu bănuți. Pronunță silabele scrise pe fiecare bănuț:

✦ **CONSOLIDAREA SUNETELOR "GE-GI" în cuvinte**

În curtea castelului se află mai multe obiecte și animale. Denumește doar cuvintele care conțin grupurile de sunete „GE-GI”:

✱ AUTOMATIZAREA SUNETELOR „GE-GI”

➤ Propoziții

Completează propozițiile folosind imaginile date.:

1. Când este frig afară ne îmbrăcăm cu .....
(geacă)

2. Dimineața devreme fac .....
(gimnastică)

3. La circ este un .....
(magician)

4. La micul dejun mănânc pâine cu.....
(gem)

➤ Poezii

Gelu și Geanina
Se joacă în curte
Cu mingea le place
Fotbal să se joace.

Recomandări pentru părinți

Latura socio-emoțională este un aspect important în dezvoltarea vorbirii copiilor.

Pentru a oferi copilului suportul emoțional de care are nevoie, există câteva recomandări pe care părinții ar putea să le ia în considerare atunci când realizează exercițiile și jocurile din acest material.

1. Abordarea unei atitudini de tip „sunt lângă copilul meu/ sunt cu tine, de partea ta”

(Sunt aici/ Te ascult/ Te înțeleg/ Îmi pasă/ Sunt bucuros să fiu lângă tine să facem exercițiile/ jocurile împreună)

2. Atenție la mimica care ar trebui să însoțească comunicarea verbală (de exemplu, atunci când îl laudați, acompaniați cuvintele de un zâmbet sau îi spuneți cât de mult vă bucurați de fiecare progres, evitați să îl certati)

3. Ascultarea cu atenție legat de ce are copilul de spus (poate fi de ajutor chiar să reformulați ce spune, fără să dați impresia de critică)

4. Acceptarea emoțiilor copilului (de multe ori, acesta nu va putea exprima corect sunetele și va avea nevoie de ajutorul unui adult)

- Mami, nu reușesc să pronunț sunetul „...”!
- Observ că ești supărat(ă) pentru că nu-l poți pronunța pe „...” dar vom repeta împreună și vei reuși.
- Am reușit să spun un sunet nou!
- Văd că ești foarte bucuros/ bucuroasă și abia aștepti să-l folosim, hai să exersăm cuvinte cu acest sunet!

5. Oferirea unei laude pertinente, țintite pe activitatea pe care tocmai a realizat-o cu succes (este de preferat să oferiți detalii cu privire la ce a făcut bine: ”văd că ai terminat toate exercițiile, ai pronunțat corect”).

Este de preferat să se evite :

- *critica de tipul ” vezi că se poate să faci și bine!”
- *comparațiile cu performanța din trecut sau cu alți copii

Nu există anumite reguli clare pe care părinții ar trebui să le urmărească însă rolul lor este acela de a crea o relație bazată pe încredere, în care să ofere afecțiune, respect, căldură și suport copilului pentru ca acesta își dezvolte vorbirea. În acest fel, copiii vor fi mai fericiți, vor fi mai implicați în activitățile corectiv-terapeutice, vor învăța să se exprime liber și într-o manieră productivă.

Bibliografie

1. Boşcaiu, E. (1973) „ *Prevenirea și corectarea tulburărilor de vorbire în grădinițele de copii*”, București, Editura Didactică și Pedagogică;
2. Carol, L. (1976) „ *Exerciții-poezii pentru cei mai mici copii*” , EDP, București;
3. Ivanov. C, (2013) „ *Șase sași în șase saci*” Manual de dicție; Editura Favorit, București;
4. Șoimița, A. (2010) „*Minighid logopedic- Și eu vreau să vorbesc corect!*”, București, Editura Universitară;
5. Vrășmaș, E. (2009) „*8 Log- Program de exerciții logopedice pentru remediarea dislaliei*” , București, Supliment al revistei Învățământului Preșcolar;
6. Vrășmaș E., Oprea V., Stoica, A. (2011) „*Să învățăm cu...plăcere*”, București, Editura Arlequin.